

Eduart Martínez i Ferrando

(Valencia, 1883 - 1935)

Fill de Pasqual Martínez i Romualdo i de Dolors Ferrando i Martín. Dos dels seus germans: Daniel i Jesus Ernest, també foren destacats catalanistes.

Estudià Dret i Filosofia en l'Universitat de València, de la que son pare, advocat prestigiós, va ser nomenat secretari general en 1917.

Es va forjar una cultura històrica i política que feren d'ell, segons el també catalanista Adolf Pizcueta, el personatge en una preparació més sòlida dins del grup de València Nova i *La Correspondencia de Valencia*.

Destacat inspirador del catalanisme, la seua sordea (causa indirecta de la seua mort) i mala condició física el limitaren a desenvolupar un treball predominantment intel·lectual. Encara així, participà en el boicot als Jocs Florals de 1915, en una sorollosa protesta convocada des de la revista *Patria Nova* en l'excusa de que el mantenidor de l'acte designat era l'antic maurista i diputat per Màlaga José Estrada, encara que en realitat era una protesta contra l'alcalde de València, Francisco Maestre, i les maniobres caciquils per a pactar llocs en el Congrés dels Diputats de Madrid. Com a conseqüència es clausurà la publicació i se'l detingué amb ell, Miquel Duran i Tortajada i Marià Ferrandis, entre uns altres.

Fon un dels representants més constants i combatius de les joves agrupacions valencianistes de principis del XX. El 1908 fon un dels fundadors de la Joventut Valencianista. El mateix any establí, en una conferència en l'Acadèmia Jurídico-Escolar, la distinció entre Nació-Estat i Nacionalitat, seguint a Enric Prat de la Riba, considerant que el regionalisme no constitueix una finalitat, a soles una tasca del nacionalisme i un mètode per a construir una futura Confederació Ibèrica (*Solidaridad y regionalismo*, Acadèmia Jurídico-Escolar, març 1908)

En maig de 1917 participà en el viatge a Barcelona organitzat en l'objectiu d'entrevistar-se en Francesc Cambó i preparar una plataforma valenciana d'oposició al sistema de la Restauració. Una estratègia que incloïa des del ratpenatisme (Joan Pérez Lucía) a la Joventut Valencianista, però també de la burgesia financera (Ignaci Villalonga). En 1918 publicà *Síntesis de criteri valencianista*, el mateix any en que aparegué la Declaració Valencianista, de la que va ser firmant, encara que diferia en el punt de vista de Villalonga, que en bona mida la capitalisava i que era més possibilista.

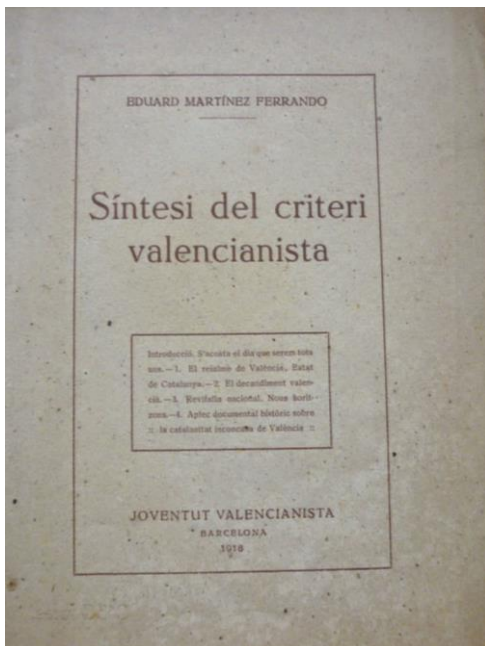
Fotografia de joventut

En la Declaració va defensar la base quarta, en referència a la conformació d'un estat federal. Eduart Martínez i Ferrando ja es declarà partidari d'una federació del País Valencià, Catalunya i les Illes que significaria l'unitat política catalana. Encara que era reticent a la formulació del futur model d'Estat en quant a les funcions que li serien pròpies, considerant que tenen un caràcter merament transitori d'oportunitat i transacció. La resposta al problema obrer ha de ser cosa dels estats confederals, i presentà el principi autònom com a cas de democràcia i competència, establint una relació directa entre la responsabilitat en la gestió i el progrés social i democràtic.

Formà part del nou partit Unió Valencianista Regional, en Ignaci Villalonga i Chimo Reig. Dins de l'Unió Valencianista representava un sector que feia especial èmfasi en la "catalanització de València, que supondria el retorn al tronc comú d'origen", i que representava una actitud idealista. Li importava primordialment la victòria de l'ideal pancatalanista, conseguit per mig d'un lligam polític, més o manco ample,

que be podria ser la federació de cadascuna de les regions [els comtats, les Illes, València], que així faria possible de nou, l'unitat catalana". En tot el seu pensament fallà al concedir un gran poder a Catalunya dins de la Corona, producte de la nova corrent historicista impulsada des de la burgesia catalana, l'aspecte més visible de la qual era la nova denominació "corona catalanoaragonesa".

Durant l'etapa 1919-1923, l'actitud democràtica i lliberal que sempre havia defensat evolucionà cap a una postura a on juntava nacionalisme i socialisme: "sólo aspiraciones como las que integran nacionalismo y socialismo suponen una esperanza de redención que nos permitan un mañana mejor: el primero porque representa la exaltación de todas las virtudes [...]; el segundo porque implica en muchas de sus fórmulas las más razonables y justas soluciones que hasta hoy se han propuesto para resolver el problema social".

Fou un destacat polemista defensor de l'unitat de la llengua i dels Països Catalans en nombroses publicacions i revistes com "València Nova", "Patria Nova", "Taula de Lletres Valencianes", "Las Provincias", "La Correspondencia de Valencia"; i "La Mainada" i "La Veu de Catalunya" fora del nostre territori... a on s'enfrontà a Josep Maria Bayarri. A banda de "Síntesis del criteri valencianista", publicà "L'archiu municipal" (1919), "La casa de la Generalitat del Regne de València" (1920), "L'indústria valenciana de la seda" (1933) i els recorts "Vida d'infant" (1921), a banda d'un estudi sobre "Cuatro industrias de abolengo", dins de les memòries de la Cambra de Comerç de València.